

طرح درس جهت ارائه در نیمسال تحصیلی اول ۱۴۰۳-۰۴

دانشکده	هنر و معماری	گروه	هنر اسلامی
گرایش	نقاشی ایرانی	مقطع	کارشناسی ارشد
نام درس	مبانی حکمی و عرفانی هنر اسلامی	نوع درس	پایه ☐ نظری ☒ تخصصی ☒ عملی ☐ اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد واحد	۲	نام استاد	فهیمه زارعزاده
دروس پیش نیاز	ندارد	تلفن دفتر کار	۸۲۸۸۳۷۲۴
دروس هم نیاز	ندارد	پست الکترونیک	f.zarezadeh@modares.ac.ir

موضوع: بحث و تحقیق در باب آراء و اندیشه‌های حکما و فلاسفه جهان اسلام پیرامون هنر

✓ اهداف درس:

۱. ایجاد شناخت مبانی حکمت، فلسفه و عرفان اسلامی
۲. آشنایی با تأثیرات نظریه فلاسفه، حکما و عرفای جهان اسلام
۳. بیان مؤلفه‌های حکمی، فلسفی و عرفانی هنر اسلامی
۴. ارائه مصادیق تأثیرات بینش فلسفی-عرفانی در بیان فرم، رنگ و دیگر عناصر هنرهای اسلامی
۵. ایجاد مهارت در تحلیل بیان و محتوای آثار اسلامی

✓ رئوس مطالب و برنامه ارائه در کلاس: (در صورتی که واحد عملی یا نظری-عملی بود، نوع آموزش در توضیحات بیان شود)

شماره جلسه	موضوع جلسه درس	توضیحات
جلسه اول	شرح سرفصل کلاسی و فعالیتی که در طول ترم انتظار می‌رود تا دانشجویان انجام دهند	
جلسه دوم	شناخت رویکردهای پژوهشی در هنر اسلامی با اتکاء به آراء اندیشمندان و نظریه‌پردازان در این حوزه	
جلسه سوم	شناخت فلسفه به مثابه یک رویکرد پژوهشی در هنر اسلامی	
جلسه چهارم	تعریف حکمت، فلسفه و عرفان و مشخصه‌های آنها	
جلسه پنجم	نسبت میان حوزه‌های حکمت، فلسفه و عرفان و وجوه اشتراک و افتراق میان آنها	
جلسه ششم	چیستی حکمت و فلسفه اسلامی و نحوه شکل‌گیری آنها	
جلسه هفتم	آشنایی با مکاتب حکمت و فلسفه اسلامی از سده‌های اولیه اسلامی تا سده سیزدهم هجری	
جلسه هشتم	آشنایی با مکاتب حکمت و فلسفه اسلامی و اندیشمندان آنها	
جلسه نهم	تحول مفهومی واژه هنر در فلسفه اسلامی و شناخت عوامل تأثیرگذار بر این تحول	
جلسه دهم	هنر از منظر حکما و فلاسفه اسلامی و ریشه‌یابی‌اش در مباحث آنها	
جلسه یازدهم	محاکات در هنر از منظر فلاسفه اسلامی (۱)	
جلسه دوازدهم	محاکات در هنر از منظر فلاسفه اسلامی (۲)	
جلسه سیزدهم	آشنایی با مبحث تخیل، قوه خیال و عالم مثال	
جلسه چهاردهم	تخیل، قوه خیال و عالم مثال از منظر حکما و فلاسفه اسلامی (۱)	
جلسه پانزدهم	تخیل، قوه خیال و عالم مثال از منظر فلاسفه اسلامی (۲)	
جلسه شانزدهم	جمع‌بندی مطالب تئوری/تصحیح فعالیت‌های دانشجویان	

✓ روش ارزشیابی:

مشارکت در کلاس: ۲ نمره

ارائه پروژه کلاسی: ۴ نمره

طرح پایان ترم: ۱۴ نمره

✓ منابع:

- آسیابانی، محمد (۱۴۰۱). فلسفه هنر اسلامی. تهران: کانون اندیشه جوان
- بلخاری قهی، حسن (۱۳۸۹). حکمت، هنر و زیبایی. تهران: فرهنگ اسلامی
- بورکهارت، تیتوس (۱۳۷۶). ارزش‌های جاویدان هنر اسلامی. ترجمه نصر. تهران: دفتر مطالعات دینی هنر
- پناهیان‌پور، فاطمه و پیروزفر، پژمان (۱۳۹۶). حکمت هنر اسلامی. تهران: پایا
- رشاد، علی اکبر (۱۴۰۳). درباره هنر: گفت-نوشت‌هایی در فلسفه هنر و مباحث هموند. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه
- شیخ‌الاسلامی، علی (۱۳۸۳). خیال، مثال و جمال در عرفان اسلامی. تهران: فرهنگستان هنر
- نصر، سید حسین (۱۳۷۵). هنر و معنویت اسلامی. ترجمه قاسمیان. تهران: دفتر مطالعات دینی هنر